

Nekatere črnogorske šole ogrevajo še na drva
Dr. Slobodan Backović, črnogorski minister v pogovoru za Delo

šolstvo/12

Tadej Valjavec izmučen, a zadovoljen
Kapetan italijanskega Saeca (na fotografiji) je končal Giro na odličnem 9. mestu

šport/13-20

Shrek preplaval ameriške trgovine
Filmsko nadaljevanje animirane veleuspešnice Shrek bo studio DreamWorks unovčil kot še nobenega filma doslej

marketing/22

Vreme
Zjutraj bo precej jasno, čez dan bo nastajala spremenljiva oblačnost. Popoldne in proti večeru bodo možne krajevne plohe in posamezne nevihte. Najnižje jutranje temperature bodo od 4 do 12, najvišje dnevne od 17 do 24 stopinj Celzija.

jutranje

DELO

Ljubljana, ponedeljek, 31. maja 2004 / leto XLVI / št. 125 / odgovorni urednik: Darijan Košir / cena: 170 SIT, 9 HRK

Natisnjenih 78.150 izvodov
☆☆☆

Spektakularna reševalna akcija – Priladniki posebnih enot saudijskih varnostnih sil se med helikopterskim desantom spuščajo na streho ene od stavb v stanovanjski četrti Oasis mesta Kobar. Mesto je bilo v soboto zjutraj najprej prizorišče orožnega napada v stanovanjski četrti, v kateri so uradi tujih naftnih družb in stanovanja njihovih uslužbencev, potem pa še drame s talci v luksuzni rezidenčni četrti Oasis. Kljub močnim notam saudijskih varnostnih sil je trem od štirih ugrabiteljev uspelo pobegniti, četrtega, ki je bil njihov domnevni vodja, pa so zajeli živega. Odgovornost za sobotni jutranji napad in tudi za poznejšo ugrabitve več deset talcev je po neki spletni strani prevzela teroristična mreža Al Kaida. Najnovejši napad se je zgodil le dva dni zatem, ko je visoki predstavnik Al Kaida razglasil začetek urbanega gverilskega vojskovanja v Saudski Arabiji, katerega cilj je strmoglavljenje saudijske kraljeve družine. **Reuters, STA**

Nov pravilnik o plačilu v vrtcih

Bo plačilo odvisno od iznajdljivosti staršev?

Občine v praksi ne morejo preverjati podatkov o premoženju staršev
Čedalje več »ločenih« zakoncev in »samohranilk«

Ljubljana – V Ljubljani, Mariboru, Krškem in Kamniku smo preverili, kakšen je učinek sprememb in dopolnitev pravilnika o plačilih staršev za programe v vrtcih, ki jih po novem razvršča v plačilne razrede tudi po premoženju. V Ljubljani in Mariboru je odstotek tistih, ki so prijavili vrednost vidnega premoženja nad deset milijonov tolarjev, še določljiv, v manjših občinah pa izstopajo le posamezni primeri. Pri tem se je pokazalo, da občine ne morejo preveriti resničnosti podatkov o premoženju, ki jih v izjavah navajajo družine. Kako smiselne so nove določbe pravilnika, v katerih delih so pomanjkljive in ali niso celo nestrokovno pripravljene?

V Ljubljani, kjer naj bi bilo največ takšnih izstopajočih primerov, je le 135 od skupno 7420 družin, ki imajo vsaj enega otroka v vrtcu, prijavilo premoženje v vrednosti nad deset milijonov tolarjev. Le 1,8 odstotka staršev otrok, vključenih v predšolsko vzgojo, torej vozi nadstandardna osebna vozila, dopustje v svojih počitniških hišicah ali pa so lastniki nepremičnin, v katerih ne živijo – takšnih primerov je bilo v Ljubljani tudi največ. Pet vlagatelj, ki vsekakor izstopajo, je preskočilo pet plačilnih razredov, večina pa enega ali dva.

Kljub vsemu največ staršev v mestni občini ostaja razvrščenih v prvi plačilni razred, v katerem krije največji delež ekonomske cene programa predšolske vzgoje mestni proračun. Pri obravnavanju vlog so med drugim tudi ugotovili, da narašča delež samohranilk, ki to večinoma niso. Skupaj naj bi jih bilo v Ljubljani 1233 ali dobrih 16 odstotkov vseh mamic, ki imajo otroka v vrtcu. Čedalje več je tudi primerov prikazovanja ločenega gospodinjstva, sornih pa je tudi nekaj vlog za znižanje plačila vrtca zaradi ne-

zaposlenosti staršev. Edini dokument za dokazovanje statusa nezaposlenosti je potrdilo zavoda za zaposlovanje, tako da se pogosto starši, ki imajo svoja podjetja, za dan ali dva prijavijo na zavod. V mestni občini Maribor je po novem pravilniku le 28 staršev od 2609 vlagatelj napredovalo v višji plačilni razred. Le v enem primeru za šest, ko je bilo premoženje družine ocenjeno na nekaj več kot 50 milijonov tolarjev, pa še ta se je na razvrstitve pritožila, je povedala Brigita Gajzer Pliberšek, vodja referata predšolske vzgoje na občini. »Glede na to, koliko dela smo imeli zaradi sprememb pravilnika, se vse skupaj ni splačalo. Starši so pred uveljavitvijo sprememb oddali vloge, zato smo jim morali poslati

Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport je občinam že poslalo vprašalnik, v katerem jih sprašuje po učinkih sprememb pravilnika. Na ministrstvu so zatrjili, da bodo rezultati celovitejšje analize plačilnega sistema na področju predšolske vzgoje verjetno znani čez približno mesec dni.

ponovni poziv, spremeniti novi računalniški program, odločbe pa smo jim lahko izdali šele konec aprila. Financiranje vrtcev zaradi zamud sicer ni bilo ogroženo, mislite pa si lahko, kaj so nam rekli starši, ko so dobili poračun za plačilo vrtca za tri mesece. »Je povedala in dodala, da bi moralo biti premoženje družin stvar davčnega sistema in ne slovenskih občin. V Krškem, ki je pravzaprav srednje velika občina, se denimo lahko le devet družin pohvali z napredovanjem v višji plačilni razred zaradi premoženja. Po prvih ocenah to pomeni, da bo občina na letni ravni privarčevala 700.000 tolarjev, kar je ob dobre pol milijarde proračunskih izdatkov za izravnano cen v vrtcih, praktično zanemarljivo. »Takšno razvrščanje staršev je vsekakor zgorelo, premoženje bi morali obdavčiti nekako drugače, ker občine ne moremo niti preveriti resničnosti podatkov, ki jih predložijo starši. Torej jim moramo na slepo zaupati,« je dejala Jadranka Gabrič, vodja oddelka za družbene dejavnosti v Krškem.

Nadaljevanje na 3. strani
Matej Košir, Primož Škerl

Tema dneva

Revščina pred bogastvom

Predstavljajte si, da vas vedno enakih odgovorov naveličana blagajničarka v trgovini vpraša, kakšni so prihodki vaše družine, ali imate čoln – daljši od treh metrov, avtomobil, ki je vreden več kot 18 minimalnih plač ... in vam nato na podlagi vaših odgovorov obračuna štruco kruha, ki jo držite v roki. Slovenski vrtci ne prodajajo otipljivih dobrin, ampak znanje – skušajo na ministrstvu za šolstvo nekoliko nespretno presecati nadaljevanje začete primerjave. A vendarle, tudi to znanje ima svojo ceno, ki ni za vse enaka.

Sistem razvrščanja staršev otrok v plačilne razrede je bil in je tudi po spremembah zakona o vrtcih še vedno precej pomanjkljiv. Tisti, ki imajo več, po načelu vzajemnosti ali solidarnosti plačajo višjo ceno programa, da so lahko otroci vseh, ki imajo manj, deležni enega in istega programa, ki ga ponujajo predšolski zavodi. Seveda vzajemnost ni neposredna, ker bi občine po zakonu tudi v primeru, če bi bili vsi starši razvrščeni v drugi plačilni razred, morale pokriti celotno razliko v ceni programov.

Vendar srednje velika občina že zdaj porabi za pokrivanje razlike približno pol milijarde tolarjev na leto in zelo očitna je bila zamisel, da je treba čim več staršev potisniti v čim višji plačilni razred. K rojstvu sprememb zakona o vrtcih pa je veliko pripomogla tudi dobra stara slovenska nevoščljivost zaradi peščice podjetnih mladih staršev, ki so neuradno veliko pokazali, uradno pa so zaradi prihodkov, ki jih prijavijo državi, za svojega otroka plačevali enega nižjih odstotkov cene programa predšolske vzgoje. Pa se morajo s tem res ukvarjati slovenske občine?

Očitno ne. Sodeč po izkušnjah, ki so jih imele z uveljavljanjem novega sistema razvrščanja staršev v plačilne razrede, za preverjanje podatkov o premoženju in nepremičnem premoženju, ki ga prijavijo mlade družine, nimajo niti ustreznih instrumentov. Če bi občinam pri tem lahko pomagala davčna uprava, takšne spremembe zakona in pravilnika verjetno nikomur ne bi padle na pamet. Problem je torej neke druge. Občini ali njihovih vrtcev pravzaprav sploh ne bi smel zanimati, če bi bilo znanje, ki ga prodajajo, nekoliko bolj enakovredno ovrednoteno s stališča uporabnikov. Cena storitve, kar prodajanje znanja je, bi morala biti – tako kot cena štruče kruha – za vse starše enaka, ker so vsi otroci v vrtcih enaki in deležni enake pozornosti. Država pa bi morala v tem primeru ovrednotiti stisko tistih, ki si takšne storitve ne morejo privoščiti, in jim pomagati ceno zanj pokriti kako drugače kot z nesocialnim razvrščanjem v razrede. Ne gre le za enakopravnost mladih družin pri neki javni storitvi, pač pa tudi za to, da je državi ali javni aparat na splošno veliko bolj spreten pri vrednotenju bede svojih državljanov kot pa njihovega bogastva. Izkušnje pač.

Matej Košir

Al Kaida udarila v Saudski Arabiji

Krvava drama s talci

Islamski skrajneži devetim talcem prerezali vratove
Saudske oblasti zagotovile, da terorizem ne bo vplival na črpanje nafte

Riad – Ugrabitelji, domnevno člani teroristične mreže Al Kaida, ki so v rezidenčni četrti Oasis v mestu Kobar, kakšnih 400 kilometrov vzhodno od prestolnice Riad, v soboto zajeli več deset talcev, so po navedbah enega od osvojenih talcev, Jordanca Nizarja Hidžazina, devetim talcem prerezali vratove. Posebnim notam saudijskih varnostnih sil je v reševalni akciji, ki je stekla v zgodnjih nedeljskih urah, uspelo osvoboditi 25 talcev. V sobotnih napadih, do katerih je prišlo še pred ugrabitvijo, pa je bilo ubitih najmanj deset ljudi. Skupaj je umrlo 22 civilistov, 25 pa je bilo ranjenih. Odgovornost za oba napada je prevzela Al Kaida.

Med devetimi ubitimi talci, ki naj bi jih ugrabitelji zaklali med poskusom pobega, je bil Italijan Antonio Amato, 25-letni kuhar iz Neaplja, čigar smrt so italijanske oblasti že potrdile, neki Šved, čigar istovetnost je za zdaj še neznan, preostalih sedem ubitih talcev pa naj bi bilo Azijec.

Potem ko so ugrabitelji v soboto zajeli več deset talcev v luksuznem stanovanjskem kompleksu Oasis v mestu Kobar, so pripadniki saudijskih posebnih enot s štirimi helikopteri pristali na strehi kompleksa in obkolili oborožene ugrabitelje, ki naj bi talce uporabljali za živi ščit. Kot je sporočila saudijska policija, so se z ugrabitelji – štirimi islamskimi skrajneži – več ur pogajali o izpustitvi, zatem pa so sprožili reševalno akcijo. Saudskim komandosom je uspelo osvoboditi 25 talcev in zajeti vodjo ugrabiteljev, za katerim je bila zaradi drugih kaznivih dejanj razpisana tiralica. Drugim trem ugrabiteljem je med posredovanjem saudijskih varnostnih sil uspelo pobegniti.

Nočna drama s talci se je odvila po oboroženem spopadu v soboto

V sobotnih jutranjih spopadih in dramih s talci, ki jim je sledila, je po zatrjevanju saudijskega notranjega ministrstva umrlo 22 civilistov, 25 pa je bilo ranjenih. Med ubitimi je en Američan, en Britanec, en Italijan, en Južnoafričan, en Šved, en egiptovski deček, dva državljana Šrilanke, trije Filipinci, trije državljani Saudske Arabije in osem Indijec. Saudsko notranje ministrstvo za zdaj še ni razkrilo števila žrtve med saudijskimi varnostnimi silami. Po nekaterih virih je življenje izgubilo sedem pripadnikov varnostnih sil.

Saudijska Arabija je eden največjih izvoznikov nafte. Saudske oblasti so zato takoj po napadu hitle zagotavljati, da teroristični napadi ne bodo vplivali na količino načrpane saudijske nafte in tako poskušale pomiriti živčnost, ki je po sobotnih napadih zajela naftne trge.

Napad v Kobarju se je zgodil le nekaj dni pred napovedanim srečanjem predstavnikov članic držav Opeca v Bejrutu, na katerem naj bi kartel razpravljal o znatnem povečanju obsega dnevno načrpane surove nafte. **Reuters, STA**

Vladna kriza v Izraelu

Umik kot preskus moči

Šaron grozi nasprotnikom načrta za umik z območja Gaze
z izgonom iz vlade – Večina ministrov proti, večina Izraelcev za

Jeruzalem – Izraelska vlada je v nedeljo začela razpravljati o načrtu premiera Ariela Šarona za umik vojske in židovskih naseljencev z območja Gaze brez sporazuma s Palestinsko upravo. Šaron je 23. ministrom leto in pol staro desno-verske koalicijske v razpravo ponudil spremenjeni načrt za enostranski umik z dela zasedenih palestinskih ozemelj, potem ko je njegova stranka Likud na referendumu 2. maja zavrnila izvzirik.

Od naše dopisnice

To je bil prvi resni udarec Šaronovi politični karieri, tri leta in pol po tem, ko so ga Izraelci izvolili za premiera. Spričo velikih razhajanj med ministri o njegovem načrtu za umik z območja Gaze pa se zdi, da utegne biti njihovo glasovanje o načrtu usodno za Šarona. Če člani Likuda so referendum o Gazi razumeli kot referendum o Šaronovi politiki. Predstavniki vlade so v nedeljo dobili edinstveno priložnost, da šestinsedemdesetletnega upokojenega generala vržejo s premierškega stola.

Zato je Šaron – namesto glasovanja – napovedal neskončno razpravo o spremenjenem načrtu, čeravno 70 odstotkov Izraelcev podpira njegov izvzirik: brez-

kompromisni umik sedem tisoč židovskih naseljencev, ki na planoti ob Sredozemskem morju živijo med milijonom in pol Palestincev in izraelskih vojakov do konca prihodnjega leta.

Šaron je vladnemu kabinetu ponudil glasovanje za postopno evakuacijo naselbin iz zasedene Gaze, ki jo je skupaj z Zahodnim bregom po junjski vojni leta 1967 poselel z izraelskimi državljani. Hkrati objavlja, da izpraznjenih objektov ne bo prepustil Palestincem, ampak bo porušil hiše naseljencev, industrijske objekte pa »prodal« mednarodni skupnosti.

Veteran izraelske politike nima namena popuščati predstavnikom mednarodne skupnosti, ki so na čelu z ameriškim predsednikom Georgeom Bushem njegov načrt razglasili za »korak v

pravo smer«, in ne orlom v vladi, ki prežijo na njegov položaj. Tem je v nedeljo zagrozil z »drastičnimi ukrepi«, če bodo glasovali proti. Najbolj glasni nasprotnikoma – ministroma iz stranke Narodna enotnost Avigadorju Liebermanu in Beniju Elonu – objavlja odpustnico iz vlade. Predstavniki desnega bloka vlade tudi grozijo z odhodom iz nje, v primeru da premier večino prepriča v izglasovanje načrta.

Lieberman je zagrizen kritik Šaronove politike do Palestinev na zasedenih ozemljih. Kljub temu da je premier v zadnjih treh letih ponovno zasedel Zahodni breg, Gazo spremenil v zaporniško celico, do tal porušil infrastrukturo Palestinske uprave, Lieberman misli, da je Šaron preveč prizanesljiv.

Barbara Surk

Proti enostranskemu umiku – Izraelski naseljenci, ki bi jih Šaron umaknil iz Gaze, se temu načrtu upirajo tudi z demonstracijami.

Jutri čna

Intervju: Mag. Lenart Šetinc, ravnatelj Nuka

Samo vsakih 50 let pokažemo naš zaklad

Aktualno: Mojca Toš, tajnik Pravne fakultete

Napako globoko obžalujemo!

V središču: Biometrija pred vrati

Zaradi računalniške napake se lahko znajdete tudi v zaporu

Sipki pesek

Konfiterija Mirko Kočevič

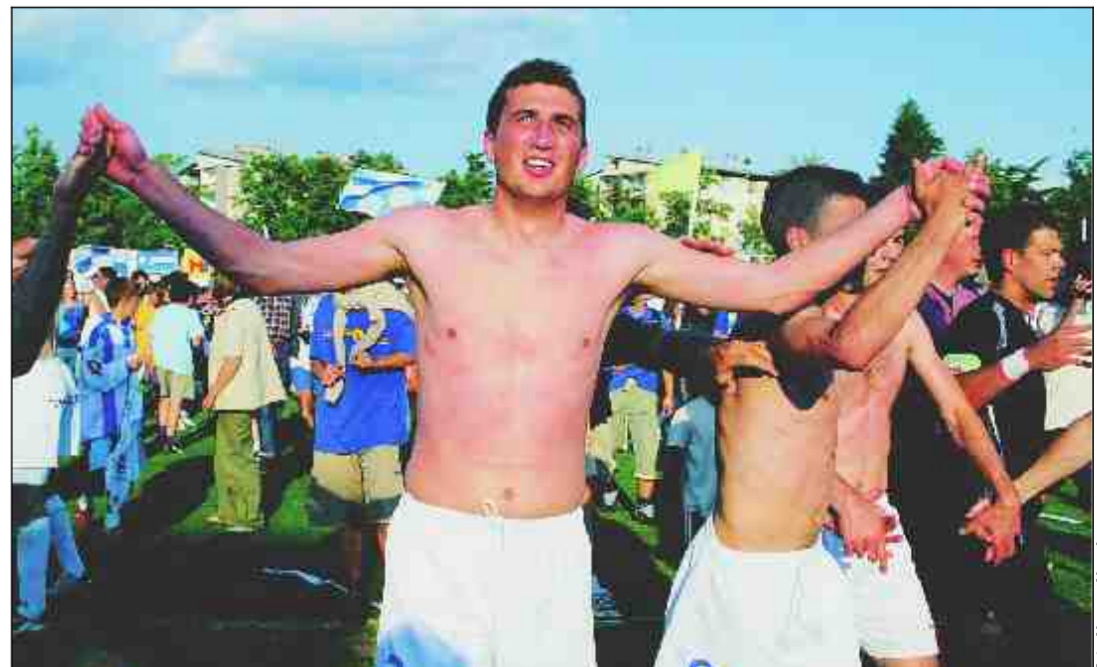
Ljubljanska himna Azijca in Evropejke: **Marguerite Duras**

Ljubimec

v sredo, 2. 6.

Vsako sredo ob nakupu Dela knjiga za 990 SIT.

Število knjig je omejeno.

Gorici naslov državnih nogometnih prvakov

Nova Gorica – V najbolj dramatičnem slovenskem državnem prvenstvu v nogometu doslej, ko so bila pred večerajšnjim zadnjim kolom v igri za naslov prvaka še tri moštva, se je konec razpletel po željah Goričanov. Tekma v Murski Soboti med Muro in Mariborom PL se je končala z 2:1 za Prekmurce, ki so tako pokopali mariborske upe na osmi zaporedni naslov, medtem ko je zmaga za Bežigradom (KD Olimpija) – Primorje 3:0) prinesla gostiteljem končno drugo mesto. Najbolj veselo je bilo tako v gorškem športnem parku, kjer je Gorica z 2:0 premagala Koper in tako s prednostjo ene same točke osvojila svoj drugi naslov prvakov (po letu 1996). Na fotografiji veselje nogometašev Gorice, v ospredju Drago Nikolič. Več na 13. in 15. strani. **S. R.**